

Jaarverslag 2019

Commissie van toezicht bij de
Penitentiare Inrichting Arnhem

Voorwoord

In het jaar 2019 is veel gebeurd in het werk van de commissie van toezicht. Zo zijn we begonnen met zelfevaluatie van ons werk binnen de commissie. Een kritische zelfevaluatie levert een kwaliteitsverbetering op van ons werk, hetgeen ook ten goede komt aan de populatie binnen de inrichting.

Ook het voorzitterschap is gewisseld. Gerda de Boer-Mensink, al zes jaar onze voorzitter, heeft besloten per 1 april 2019 het voorzitterschap neer te leggen. Ook langs deze weg wil ik haar nogmaals danken voor de werkzaamheden, die zij in die hoedanigheid voor de commissie en voor de gedetineerden, heeft verricht.

Het jaar 2019 was in een aantal opzichten ook een roerig jaar. De problematiek rond de leveringen door de regionale winkel, evenals de frequente uitval van arbeid, zorgden voor veel irritatie bij gedetineerden én personeel. Ook het nieuwe dagprogramma en de gelijktijdige uitbreiding van het aantal meerpersoonscellen zorgden voor veel spanning bij gedetineerden en personeel.

Door de toename van invoer van contrabande en de strafbaarstelling daarvan per 1 november is het veiligheidsbeleid in de inrichting aangescherpt. De steeds problematischer wordende populatie, zowel door psychische/psychiatrische problematiek als door zwaardere criminaliteit en normvervaging, maken het werk in de inrichting voor personeel, maar ook voor ons als commissie van toezicht complexer.

In dit verslagjaar zijn talloze regels door de Minister van Veiligheid en Justitie aangescherpt. Voorbeelden hiervan zijn: de aanscherping bijvoorbeeld naar aanleiding van de uitkomst van de onderzoeken rond Michael P, maar ook de aanscherping van de regels rondom het bezoek (iedereen piepvrij door de detectiepoort).

Tot slot de doorzoeking, naar aanleiding van de verdenking van ernstige strafbare feiten cq pogingen daartoe door het OM in Breda en de daaropvolgende spitactie, die ook in de pers nogal wat stof deden opwaaien.

Dit alles heeft ervoor gezorgd, dat het aantal klachten in 2019 aanzienlijk is gestegen.

Dit vraagt enerzijds van de Commissie van Toezicht als ook van de PI Arnhem een nog betere samenwerking en anderzijds een heldere en duidelijke communicatie in de richting van de gedetineerden.

Per 31 december hebben twee leden van onze commissie afscheid genomen, te weten: dhr. Q. Vinh Nguyen en mw. N. Weiss. Ook langs deze weg wil ik hen nogmaals danken voor de vele jaren, waarin zij zich hebben ingezet voor de taken van onze commissie, vooral ook in het belang van de gedetineerden in onze inrichting.

Namens de leden van de Commissie van Toezicht PI Arnhem,
P.H.W.M. Beekman
Voorzitter.

Inhoudsopgave

1. Inrichting	4
1.1 De commissie van toezicht	4
1.1.1 De samenstelling van de commissie van toezicht	4
1.2 Deskundigheidsbevordering	5
2. Cijfers	5
3. De toezichthoudende taak	6
3.1 Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting	6
3.2 Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht	6
4. De adviestaak	7
5. De bemiddelingstaak	7
5.1 Het maandcommissariaat	7
5.2 De bemiddeling	8
6. De rechtsprekende taak	8
6.1 Cijfermatig overzicht	9
6.2 Doorlooptijden	11
6.3 Rogatoir verhoor	12
7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	12
7.1 Afgelegde bezoeken	12
8. Conclusies en aanbevelingen	13
8.1 conclusies	13
8.2 Aanbevelingen:	14
9. Bijlagen	15
9.2 Overzicht soorten klachten per onderwerp	15
9.2 Managementoverzicht KLAVER	16
9.3 Totaaloverzicht KLAVER	16

1. Inrichting

De Penitentiaire Inrichting (PI) Arnhem is zowel een gevangenis als een Huis van Bewaring en biedt plaats aan ongeveer 277 gedetineerden (inclusief strategische reservecapaciteit).

1.1 De commissie van toezicht

1.1.1 De samenstelling van de commissie van toezicht

Op 1 januari 2019 was de commissie als volgt samengesteld:

- **Voorzitter:**
  - mevrouw G.H. de Boer-Mensink, voormalig verpleegkundige psychiatrie, lid sinds 1 januari 2006 en voorzitter tot en met april 2019;
  - de heer P.H.W.M. Beekman, voormalig projectleider bij de afdeling veiligheid van de gemeente Ede, lid sinds 1 april 2007 en voorzitter vanaf april 2019.
- **Plaatsvervangend voorzitter:**
de heer mr. F.H.J. van Gaal, werkzaam als advocaat, lid sinds 1 juli 2011.
- **Voorzitter beklagcommissie:**
  - de heer mr. M.P. Pomper, voormalig Officier van Justitie, lid sinds 1 januari 2007;
  - de heer mr. A.M.F. Geerling, werkzaam als rechter bij rechtbank Gelderland, lid sinds 1 januari 2020;
- **Plaatsvervangende voorzitters beklagcommissie:**
  - de heer mr. F.H.J. van Gaal, werkzaam als advocaat, lid sinds 1 juli 2011.
- **Leden te weten:**
  - de heer Q. Vinh Nguyen, werkzaam als geestelijk verzorger bij de Pompestichting, lid sinds 1 maart 2006;
  - de heer P.H.W.M. Beekman, voormalig projectleider bij de afdeling veiligheid van de gemeente Ede, lid sinds 1 april 2007;
  - de heer drs. J.J.H. Rottink, werkzaam als zelfstandig MfN RegisterMediator en opleider/trainer aan de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, lid sinds 1 september 2008;
  - mevrouw drs. N. Weiss, werkzaam als arts, lid sinds 1 maart 2011;
  - de heer W.J. Bosveld, voormalig ambtelijk secretaris rechtbank Gelderland, lid sinds 15 juli 2012.

De samenstelling van de commissie is in het verslagjaar gewijzigd. Mevrouw G.H. de Boer-Mensink heeft na 6 jaar haar functie als voorzitter van de commissie neergelegd. Zij zal nog aanblijven als lid. De heer P.H.W.M. Beekman heeft de functie van voorzitter van mevrouw G.H. de Boer-Mensink overgenomen en is met ingang van april 2019 aangesteld als voorzitter van de commissie.

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

Mevrouw drs. N. Weiss en de heer. Q. Vinh Nguyen hebben gedurende het verslagjaar hun werkzaamheden voor de commissie beëindigd. Aangezien de commissie met het vertrek van mevrouw drs. N. Weiss niet meer beschikte over een arts is gedurende het verslagjaar de heer drs. W.J.E.M. Felix, huisarts, aangetrokken als aspirant lid. Hij zal per 1 januari 2020 worden verwelkomd als lid van de commissie. Daarnaast is ook mevrouw drs. M.J.M. Chatelion Counet-Sanders aangetrokken als aspirant lid. Ook zij zal per 1 januari 2020 worden verwelkomd als lid van de commissie.

1.2 Deskundigheidsbevordering

Met betrekking tot de deskundigheidsbevordering van de leden kan worden opgemerkt dat enkele leden op 4 november 2020 de landelijke themadag van de commissies van toezicht in Amersfoort hebben bijgewoond. Daarnaast hebben leden deelgenomen aan de actualiteitencursus Pbw, welke werd georganiseerd door DJI. Ook zijn de leden op werkbezoek geweest naar de Piet Roordakliniek in Zutphen. De heer Beekman heeft, namens de commissie, ook dit verslagjaar weer een waardevolle bijdrage kunnen leveren in de landelijke Klankbordgroep. Ook de ervaringen, opgedaan in de Klankbordgroep, komen direct en indirect ten goede aan de kwaliteit van onze commissie.

2 Cijfers

Het aantal gehouden beklagzittingen voor 2019 bedraagt	19
Het aantal bezette detentieplaatsen per 1 juli van het verslagjaar bedraagt	239
Het aantal contacten met de Gedeco	10
Het aantal bezochte Gedeco-overleggen	4
Het aantal medische klachten van organisatorische aard: het betreft hier klachten m.b.t. het oproepen van verpleegkundige, arts, tandarts en psycholoog	42
Het aantal overgedragen medische klachten van medisch-inhoudelijke aard: het betreft hier klachten m.b.t. vervolgen of inzetten van behandeling.	31
Het aantal bemiddelde medische klachten	32
Het aantal niet bemiddelde medische klachten	17
Het aantal ingetrokken medische klachten	28
Het aantal medische klachten dat is doorgestuurd naar de medisch adviseur	4
Het aantal medische klachten waarin een gedetineerde in beroep is gegaan bij de RSJ	1

Bij het aantal ‘niet bemiddelde klachten,’ zitten ook de klachten waarin wel bemiddeling heeft plaatsgevonden, maar die niet zijn ingetrokken of zijn doorgestuurd naar de medische adviseur omdat klager inmiddels al was overgeplaatst naar een andere inrichting of in vrijheid was gesteld.

3. De toezichthoudende taak

3.1 Contacten en samenwerking met de directie van de inrichting

De opstelling van de directie werd door de leden van de commissie van toezicht als open en constructief ervaren. Mevrouw mr. F. Salamone, vestigingsdirecteur, trad in het verslagjaar op als vaste vertegenwoordiger van de directie bij commissievergaderingen. Met de directie is ook veelvuldig gesproken over klachten rondom de levering van winkelgoederen, het nieuwe dagprogramma, de arbeid en het vullen van de mpc's. Daarnaast heeft de commissie haar zorgen geuit over de hoeveelheid klachten die dit verslagjaar zijn ingediend.

Om een aantal onderwerpen nader te belichten heeft de directie, namens de commissie, functionarissen uit het middenkader uitgenodigd voor de commissievergaderingen. Met deze functionarissen zijn verschillende, binnen hun aandachtsgebied vallende, onderwerpen aan de orde gesteld. Zo is bijvoorbeeld met het betreffende afdelingshoofd gesproken over het frequent uitvallen van de arbeid en met hoofd zorg over de presentatie, die zij verzorgde tijdens het werkbezoek van de Inspectie Gezondheid en Jeugd aan P.I. Arnhem. Daarnaast is met haar gesproken over de organisatie van de medische zaken in de PI Arnhem.

3.2 Onderwerpen die in het verslagjaar nader zijn belicht

De commissie heeft ook dit verslagjaar weer een aantal specifieke onderwerpen nader belicht, te weten:

- Bejegening
Hier was weliswaar sprake van een dalende trend, maar mede onder invloed van de bezuinigingen en de grotere nadruk op het re-integratieproces wordt een zorgvuldige bejegening steeds belangrijker. Hierbij speelt communicatie een zeer belangrijke rol. De inrichting heeft hierop geanticipeerd door middel van een opleidingsplan dat in 2018 en in 2019 ten uitvoer is gebracht. De commissie van toezicht – met name de maandcommissaris - speelt een belangrijke rol in het bejegeningproces.
- Winkelproblematiek
De winkelprocedure is in het verslagjaar verder aangescherpt en tevens is één van de afdelingshoofden als liaison aangesteld voor de winkelproblemen. Tevens is het proces van bestelling tot en met levering van de goederen veel beter afgestemd tussen de leverende (Almelo) en de ontvangende inrichting (Arnhem). Dit alles heeft geleid tot een behoorlijke afname van het aantal klachten over dit onderwerp.

- Doorlooptijd van de klachten.
Het aantal ingediende klachten was aanzienlijk gestegen (van 457 in 2018 naar 672 in 2019) ten opzichte van vorig verslagjaar. De commissie merkt op, dat een afname te zien was in het aantal klachten dat werd ingetrokken (- 9%). Positief acht de commissie het feit, dat de doorlooptijden flink zijn gedaald ten opzichte van vorig verslagjaar. Veel klachten zijn afgedaan tussen de 0 en de 30 dagen.

4. De adviestaak

Gedurende het verslagjaar zijn door de commissie van toezicht geen adviezen uitgebracht aan de directie, het Ministerie van Veiligheid en Justitie en De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Vanwege de grote hoeveelheid klachten is besloten om het komende verslagjaar met een aantal leden de teamvergaderingen te bezoeken, om het personeel te informeren en te adviseren over de beklagprocedure.

5. De bemiddelingstaak

5.1 Het maandcommissariaat

Net als in voorgaande jaren, traden de meeste leden van de commissie in 2019, aan de hand van een vastgesteld rooster, bij toerbeurt op als maandcommissaris. In verband met het lidmaatschap van de beklagcommissie waren de voorzitters daarvan vrijgesteld. Dit om de bemiddelings- en de rechtspraakfunctie, van de commissie, nadrukkelijk te onderscheiden. Ook is één van de leden, in verband met haar werkzaamheden en met instemming van de commissieleden, vrijgesteld om als maandcommissaris te fungeren.

De verslagen van de maandcommissaris werden besproken in de commissievergaderingen. Het maandcommissariaat heeft de samenwerking met afdelingshoofden en de medewerkers van de P.I. Arnhem als zeer prettig en constructief ervaren. De commissie blijft inzetten op een goede communicatie.

De doorzoeking op 18 december 2019 en de daaropvolgende spitactie, hebben onder meer geleid tot de inbeslagname en inname van de harde schijven van de x-boxen. Dit leidde tot veel irritatie bij gedetineerden en een toename aan klachten. De maandcommissaris heeft hieraan in de tweede helft van december veel aandacht besteed.

5.2 De bemiddeling

In de communicatie met gedetineerden staat een respect- en begripvolle bejegening voorop. De voortvarende afhandeling van klachten in een voor gedetineerden begrijpelijke taal levert daaraan een wezenlijke bijdrage.

In het verslagjaar zijn 190 klachten ter bemiddeling naar de maandcommissaris gestuurd. Hiervan zijn 84 klachten na bemiddeling door de maandcommissaris ingetrokken. Dit is een constante en dus zeker positieve ontwikkeling, die de commissie van toezicht ook het komende jaar weer probeert te continueren.

De bemiddelingstaak zal in het komende jaar verder moeten worden ontwikkeld en vooral geprofessionaliseerd, aangezien hierover ook in de zogenaamde 'Veegwet' bepalingen zijn opgenomen. Deze wet, die inmiddels door de beide Kamers is goedgekeurd, zal naar verwachting in de 2^e helft van 2020 in werking treden. De bemiddelingstaak zal een grotere inspanning vergen van de leden van de commissie en bovendien vragen om een verbreding van de kennis en vaardigheden.

6. De rechtsprekende taak

De beklagcommissie doet klachten, die zich daarvoor lenen, af met een voorzittersbeslissing of een mondelinge uitspraak ter zitting. Klager, eventueel bijgestaan door zijn raadsman/-vrouw, en de directie worden voor de mondelinge behandeling van de klacht uitgenodigd. De beklagcommissie streeft ernaar om binnen twee weken na de mondelinge behandeling, schriftelijk uitspraak te doen.

De beklagcommissie heeft ook dit verslagjaar weer zowel enkelvoudige als meervoudige zittingen gehouden. Besloten is om deze werkwijze voort te zetten. Tijdens een evaluatiebespreking met de beklagvoorzitters en de secretaris zijn duidelijke criteria geformuleerd voor de beoordeling van het enkelvoudig dan wel meervoudig afdoen van beklagzaken. Vanwege de enorme toename aan klachten zijn deze criteria niet in alle gevallen gevolgd. Ook dit verslagjaar was het de doelstelling van de commissie om, bij complexe en/of richting bepalende beslissingen, een beslissing te nemen in een meervoudige setting, waarbij de keuze bestaat om een enkelvoudige zitting om te zetten naar een meervoudige zitting.

6.1 Cijfermatig overzicht

Aantal klachten	2015	2016	2017	2018	2019
	359	451	393	457	672
Soort afdoening:					
Ingetrokken	65	59	40	55	68
ingetrokken ter zitting	13	28	18	40	24
ingetrokken na bemiddeling	70	64	62	67	84
afdoening na rogatoir verzoek	15	11	14	23	40
niet-ontvankelijk	40	91	91	85	123
ongegrond	89	133	86	115	139
(deels) gegrond	31	63	25	25	5
overgedragen	21	30	51	42	59
nog openstaand	45	38	44	49	159

Ten aanzien van de bejegeningklachten kan worden opgemerkt dat, de voorzitter en de voorzitter van de beklagcommissie, de bejegeningklachten hebben bekeken. Geconstateerd is dat niet alle klachten zien op 'zuivere bejegening.' Het begrip 'bejegening' wordt in de statistische verwerking gebruikt als verzamelbegrip voor zeer uiteenlopende onderwerpen waardoor het (hoge) aantal in deze rubriek niet kan leiden tot conclusies.'

Ten aanzien van het onderwerp 'activiteiten arbeid' kan worden opgemerkt dat, veel klachten zijn te herleiden naar het wijzigen van het dagprogramma; het ophogen van de celcapaciteit en de krapte in de personele bezetting.

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

Aantal zaken waarin beroep is ingesteld bij de RSJ:

Onderwerp	Beroep door klager	Beroep door directie	Beslissing RSJ
Rekening courant/zak- en kleedgeld	Nee	Ja	Gegronnd
Rekening courant/zak- en kleedgeld	Ja	Nee	Ongegrond
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Ja	Nee	Ongegrond
Verlaten Inrichting	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	
Verzorging (persoonlijke)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Verzorging (persoonlijke)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Ordemaatregel	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Verzorging (persoonlijke)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Verzorging (medische)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Verzorging (medische)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Transport	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Disciplinaire straf	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op ma	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Contact buitenwereld (bellen)	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Disciplinaire straf	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Bejegening	Ja	Nee	Niet ontvankelijk
Selectie/overpl. (intern)	Ja	Nee	Ongegrond
Bejegening	Ja	Nee	Ongegrond
Contact buitenwereld (bezoek)	Nee	Ja	
Disciplinaire straf	Nee	Ja	Gegronnd
Persoonlijke voorwerpen	Ja	Nee	Ingetrokken
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Verzorging (persoonlijke)	Ja	Nee	Gegronnd
Verzorging (diversen)	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Bejegening	Ja	Nee	
Contact buitenwereld (bezoek)	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Verlaten Inrichting	Ja	Nee	
Verzorging (diversen)	Ja	Nee	
Verzorging (persoonlijke)	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Bejegening	Ja	Nee	
Bejegening	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Controle	Ja	Nee	
Persoonlijke voorwerpen	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Activiteiten (diversen)	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Selectie/overpl. (extern)	Ja	Nee	Ingetrokken
Persoonlijke voorwerpen	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Nee	Ja	Niet ontvankelijk
Activiteiten (arbeid)	Nee	Ja	
Activiteiten (arbeid)	Nee	Ja	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Rekening courant/zak- en kleedgeld	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Nee	Ja	
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op ma	Ja	Nee	Ingetrokken
Bejegening	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Bejegening	Ja	Nee	
Activiteiten (arbeid)	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	
Activiteiten (luchten)	Ja	Nee	
Disciplinaire straf	Ja	Nee	

Commissie van toezicht bij de
Penitentiaire Inrichting Arnhem

In het verslagjaar is tegen beslissingen van de beklagcommissie in 85 zaken beroep ingesteld bij de RSJ. Hiervan zijn een tiental beroepszaken ingediend door de directie en de overige beroepszaken door klagers. Zichtbaar is dat klagers veelal in beroep gingen tegen uitspraken van de beklagcommissie over de onderwerpen: activiteiten; disciplinaire straffen en verzorging. Bij de directie is zichtbaar, dat de meeste beroepszaken zien op het onderwerp activiteiten.

Gedurende het verslagjaar heeft de commissie met belangstelling kennisgenomen van de uitspraken van de RSJ, alsmede van het jurisprudentiebulletin.

Gedurende het verslagjaar zijn in totaal 23 schorsingsverzoeken, bij de voorzitter uit de beroepscommissie van de RSJ, door het secretariaat geregistreerd.

De meeste schorsingsverzoeken zagen op het opleggen van een disciplinaire straf.

Er zijn in totaal 20 verzoeken afgewezen, 2 verzoeken toegewezen en 1 verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

In 2019 hebben 149 klagers, in hun gehele beklagzaak, zich laten bijstaan door een advocaat. Dit kan zijn bij het indienen van een klaagschrift, als ook ter zitting van de beklagcommissie. Dit is ten opzichte van 2018 een toename van 31%

In 2019 werden door de beklagcommissie 25 klachten (deels)gegrond verklaard. In 9 klachten werd een tegemoetkoming na gegrondverklaring toegekend (in totaal een bedrag van € 152,97). Dit is in totaal € 252,03 minder dan in verslagjaar 2018.

6.2 Doorlooptijden

De commissie heeft in het verslagjaar geconstateerd, dat in 101 klachten de wettelijke termijn van vier weken, eventueel te verlengen met vier weken, niet werd gehaald. Dit is ten opzichte van vorig verslagjaar een afname van 28 %.

De commissie heeft ook dit verslagjaar, de doorlooptijden weer nauwlettend gevolgd en elk kwartaal, tijdens haar commissievergaderingen, de managementoverzichten besproken. Er zijn ook dit jaar veel klachten bij voorzittersbeslissing afgedaan.

Een analyse van de cijfers laat ook dit verslagjaar weer zien dat een deel van de vertraging in de doorlooptijden werd veroorzaakt door factoren waarop de commissie slechts beperkt en/of indirect invloed uit kan oefenen:

- de verwerkingstijd van rogatoire verhoren bij andere commissies zijn vaak onaanvaardbaar lang;
- de mogelijkheid van rechtsbijstand tijdens de beklagzittingen betekent, dat er bij de planning van de zittingen rekening moet worden gehouden met een 'extra agenda' (advocaat) waardoor weer extra vertraging optreedt;
- de reactietermijn van de directie was in sommige zaken nog erg lang;
- vanwege de complexiteit van de zaak was het niet altijd mogelijk om binnen de gestelde termijn een uitspraak te doen.

Om ervoor te zorgen dat het recht op rechtsbijstand niet tot onnodig lange

vertraging in de procesgang leidt wordt in beginsel eenmalig uitstel verleend. Indien de raadsman/vrouw ook die datum verhinderd is, wordt voorgesteld om de zaak schriftelijk af te doen en anders wordt de klacht ingepland op de eerstvolgende beklagzitting.

6.3 Rogatoir verhoor

De commissie heeft in het verslagjaar in 44 beklagzaken een verzoek om rogatoir verhoor ontvangen van reeds overgeplaatste gedetineerden. Via de klankbordgroep is op ons verzoek een brief gestuurd aan alle commissies van toezicht om meer prioriteit aan de rogatoire verhoren te geven, zodat de doorlooptijden daardoor positief kunnen worden beïnvloed.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

In het verslagjaar is veel ervaring opgedaan met het digitale informatiedelingssysteem eSWF. Dit systeem is door DJI landelijk aan alle commissieleden ter beschikking gesteld. Invoering van eSWF had te maken met verscherping van de veiligheids- en privacyaspecten. Het is een systeem dat, in vele opzichten niet voldoet aan een efficiënte en gebruiksvriendelijke werkwijze voor het werk van de leden van de commissies van toezicht. Het beheer is, na de introductie, overgedragen door DJI aan de rechtbanken in Nederland. DJI heeft als initiator daarmee de verantwoordelijkheid neergelegd bij de betrokken rechtbanken. Hopelijk wordt in het komende verslagjaar een, voor alle partijen, goede en werkbare oplossing gevonden. Een rechtbank- of DJI-account zal, om de werkbaarheid en de veiligheid te kunnen verbeteren, zeker van meerwaarde zijn.

7.1 Afgelegde bezoeken

Door een aantal leden van de commissie zijn Gedeco-vergaderingen bijgewoond. De verslagen daarvan worden in de commissievergaderingen besproken. De commissie is van mening dat het goede inhoudelijke vergaderingen zijn. In het proces is te zien dat de gedetineerden het prettig vinden een goed gehoor te vinden bij de directie. De Gedeco-leden voelen zich gesteund in het werk dat zij doen.

Daarnaast hebben een aantal leden van de commissie van toezicht meerdere keren aangesloten bij de vergaderingen van de Vrijhedencommissie. Ook bezochten de commissieleden: kerkdiensten; de geestelijk verzorgers; de bibliotheek; de vrijwilligers van het RIC en de medische dienst.

8. Conclusies en aanbevelingen

8.1 conclusies

De commissie van toezicht is van mening dat de maandcommissarissen dit verslagjaar, zowel door de directie als door het personeel, adequaat zijn ondersteund en geadviseerd. In het verslagjaar zijn de afdelingshoofden drie keer en de overige middenkaderleden één keer door de commissie van toezicht voor haar vergaderingen uitgenodigd.

De contacten tussen de maandcommissaris en de afdelingshoofden waren constructief en effectief; zeker als het gaat om de bemiddeling van klachten. Door deze samenwerking konden veel klachten in een vroegtijdig stadium door bemiddeling worden opgelost.

In het verslagjaar was een aanzienlijke stijging te zien van het aantal ingediende klachten. Eén van de oorzaken was, dat de piw-ers al snel gedetineerden adviseerden om een klacht in te dienen. Dit heeft wellicht te maken met de toegenomen werkdruk en de daarmee gepaard gaande werkstress.

Veelvuldige uitval van de arbeid, door enerzijds ziekte van werknemers en anderzijds door een gebrek aan arbeidsaanbod, alsmede de problematiek met de winkelleveranties en betalingen, hebben geleid tot een fors aantal klachten.

Het aantal klachten dat wordt ingetrokken, onder andere door bemiddeling, is in het verslagjaar procentueel gedaald ten opzichte van het jaar 2018, te weten van 35% naar 26%.

In het verslagjaar is het aantal MPC-plaatsen fors uitgebreid en is, mede daardoor, het dagprogramma aangepast aan het grotere aantal gedetineerden. Dit heeft het leefklimaat binnen de inrichting negatief beïnvloed.

De veiligheidsmaatregelen met betrekking tot het bezoek zijn aangescherpt. Hierover zijn gedetineerden op een niet effectieve en adequate wijze geïnformeerd, waardoor ook over dit onderwerp veel klachten zijn ingediend.

Evenals vorig jaar is gebleken dat, het gedrag van de populatie gedetineerden steeds complexer wordt. De oorzaak hiervan lijkt te liggen in het feit dat steeds meer gedetineerden in de inrichting verblijven met verward gedrag, een verstandelijke beperkingen en een psychische- of psychiatrische stoornis. Ook door zwaarder crimineel gedrag en normvervaging onder de gedetineerden lijkt de werklust te zijn toegenomen. Dit alles heeft zowel invloed op het personeel als op de medegedetineerden.

De doorlooptijden zijn zeker positief beïnvloed door, onder andere, meer schriftelijke afdoeningen van zaken en bemiddeling. Deze verkorting van de doorlooptijden is in het belang van de gedetineerden, die op deze wijze eerder een beslissing ontvangen op hun klacht of het probleem opgelost zien.

8.2 Aanbevelingen:

Door de aanzienlijke stijging van het aantal klachten dit verslagjaar, zullen de voorzitter en een aantal leden in 2020 de teamvergaderingen van de leef afdelingen van de PI Arnhem bezoeken. Het doel van dit bezoek is om uit te leggen wat de bevoegdheden van de commissie van toezicht zijn en wat piw-ers kunnen doen om klachten te voorkomen. Samenwerking en wederzijds begrip zijn hierbij de sleutelwoorden. Voorop staat vanzelfsprekend de onafhankelijkheid van de leden van de commissie van toezicht.

In een aantal gevallen is een gebrek aan effectieve communicatie tussen personeel van de inrichting en de gedetineerden oorzaak van de irritatie en een toename in het aantal ingediende klachten. Het opzetten van een communicatieplan en het aanstellen van een communicatiemedewerker binnen de inrichting zal enerzijds de effectiviteit van het beleid in de inrichting versterken en anderzijds veel irritaties bij personeel en gedetineerden voorkomen.

De commissie zal ook in verslagjaar 2020 de contacten met de afdelingshoofden; hoofd zorg, hoofd D&R, hoofd arbeid en hoofd veiligheid verder verstevigen.

In 2020 dienen alle leden van de commissie van toezicht te worden voorzien van een DJI- dan wel rechtbankaccount, zodat op een veilige en efficiënte wijze informatie en documenten kunnen worden gedeeld. Het account zal dienen als aanvulling op het eSWF.

In 2020 zal via de Hoofddirectie van DJI een adequaat opleidingsplan worden gerealiseerd, voor het opleiden van de leden van de commissie van toezicht in het bemiddelen van klachten, zodat de nieuwe taken vanuit de “Veegwet” op deskundige wijze kunnen worden uitgevoerd.

Dit jaarverslag 2019 is vastgesteld tijdens de vergadering van de commissie van toezicht op 6 april 2020.

De secretaris

De voorzitter

M.G.W. Wijnveen-te Rietstap

P.H.W.M. Beekman

9. Bijlagen

9.2 Overzicht soorten klachten per onderwerp

		2015	2016	2017	2018	2019
1	Behandeling	0	1	0	0	0
2	Bejegening	31	46	71	59	83
3	Bewegingsvrijheid	0	0	0	0	0
4	Contact buitenwereld (totaal)	39	38	17	46	52
5	Controle	8	17	4	7	9
6	Disciplinaire straf	31	80	35	65	94
7	Geweld	0	0	0	0	0
8	Informatie/ procedure	0	4	0	0	0
9	Nog onbekend	2	3	2	1	0
10	Ordemaatregel	1	2	11	12	4
11	Persoonlijke voorwerpen	24	47	22	39	48
12	Regime	12	3	1	2	0
13	Rek. cour./zak- en kleedgeld	38	14	55	40	58
14	Rogatoir verzoek	15	10	17	24	44
15	Schadeverhaal	6	0	0	0	0
16	DBT	21	28	15	28	24
17	Transport	0	0	0	6	4
18	Verlaten inrichting	26	24	19	30	20
19	Verzorging (totaal)	46	58	75	51	77
20	Activiteiten (totaal)	52	65	42	35	131
21	Selectie/overpl. (intern/extern)	6	6	2	10	19
22	Eisen verblijfsruimte	0	0	1	1	5
	Totaal	359	451	393	457	672

9.2 Managementoverzicht KLAVER

	Beginvoorraad	Instroom	Uitstroom	doorlooptijd	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na raadadvies	Eindvoorraad
Kw 1	49	96	110	42	5	27	1	12	20	20	15	1	9	35
Kw 2	35	125	122	34	4	26	1	11	31	11	24	8	6	38
Kw 3	38	161	99	36	7	17		17	19	18	13	3	5	100
Kw 4	100	290	231	41	4	69	3	19	53	19	32	12	20	159
Totaal	49	672	561	38	20	139	5	59	123	68	84	24	40	159

9.3 Totaaloverzicht KLAVER

	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na raadadvies
2015	359	343	74	69	21	25	33	121	27	89	4	21	40	65	69	13	15
2016	451	479	58	79	60	70	50	162	56	133	7	30	91	59	64	28	11
2017	393	387	84	127	36	26	36	78	21	86	4	51	91	40	62	18	14
2018	457	453	97	92	47	49	41	127	25	115	1	42	85	55	67	40	23
2019	672	562	136	121	66	64	74	101	20	139	5	59	123	68	84	24	40